

Донечка боялась води і панічно – чоловіків. А до тата, який повернувся з полону, кинулась на шию

- 23 лютого 2023 р.

Мама з донькою після Тернополя виїхали до Німеччини. Коли Сашка обміняли, рідні повернулись в Україну і були біля нього

- Родина тікала минулого року з Маріуполя. Чоловік був на службі, а жінка з маленькою донькою щохвилини перебували на межі життя і смерті. Їм дивом вдалось вирватись з окупованого міста, де йшли важкі бої, а всіх, чиї родини мали стосунок до українських воїнів, здавали свої ж. Волею випадку жінка з дитиною тоді опинились у Тернополі. Зараз вони за кордоном. Що довелось пережити за рік, — читайте.
- Здійснено за підтримки Асоціації «Незалежні регіональні видавці України» у рамках реалізації проекту Хаб підтримки регіональних медіа. Погляди авторів не обов'язково збігаються з офіційною позицією партнерів.

— Ми зараз разом, я, дворічна донечка і чоловік, якого дочекались з полону, — жінка відповіла на телефонний дзвінок журналістки, хоча перебуває за кордоном. Протягом цього року ми кілька разів спілкувались з Вікторією, знали, що приїжджала в Україну, коли її чоловіка-нацгвардійця звільнили з полону. — Зараз ми в Німеччині, Саша проходить реабілітацію після десятка

операцій в Україні і за кордоном. Головне — ми разом. І дуже хочемо повернутись в Україну...

Вікторії Козидуб з Маріуполя 41 рік. Її чоловікові Олександр — 40, а донечці Іванні вже виповнилось два роки.

Не могла чути про ковбасу за 2, 20 і булочки по 2 КОП

Родина стала героями проекту «20 хвилин». Тоді ми розповідали історії людей, які після початку повномасштабного вторгнення росії на українську землю своїм прихистком обрали наш край. Більше того, у матеріалі, який ми публікували майже рік тому, нам довелось повністю змінювати імена, прізвища і закривати обличчя героїв на фото. Бо жінка з дитиною панічно боялись переслідування, а чоловік служив в Маріуполі. Згодом, як з'ясувалось, він пережив тяжке поранення та російський полон, бо разом з іншими військовими мусив залишити окуповане місто.

У перші ж дні в Маріуполі розбомбили школу, садок, крамниці, що поруч із домом. Це приватні сектори, де не було військових і жодних стратегічних об'єктів, розповідала рік тому жінка. Коли вила сирена, у підвал Віка із донькою спускалась лишень один раз. Жінка каже, не могла чути балачок від людей, що там ховались. Мовляв, прийде росія, і нарешті заживуть, як при радянському союзі – із булочками по 3 копійки і ковбасою за 2, 20.

Коли переїхали до друзів, проживали у квартирі на 1 поверсі. «Бункер» у них був в кладовці. Спочатку просиджували з донькою там добами. Спали на шматті, кинутому на підлогу. Потім у сусідів, які вже виїхали, попросили матраци. Готувати в перші дні виходила на кухню. Потім, каже жінка, перестали боятись – не бачили змісту ховатись. Все навколо обгоріло...

У пусті помешкання заселяли ДНРівців. А до Віки підселили Настю, дівчину військовослужбовця. Віка каже, певно, хтось зі своїх «здав», що хлопець у формі ЗСУ до них приходив. Тому невдовзі до квартири Віки постукали люди з автоматами...

Гатило, а в квартирі було -7

І на вулиці, і в квартирах було дуже холодно. Ще там, де в невеличкій оселі проживали по 10 чоловік, нагрівалось хоч до +5 градусів. У Віки вдома часто термометр показував і -5, і -7.

Жінці з донькою та ще з однією родиною азовця вдалось вирватись з того пекла, і невдовзі вони опинились у Тернополі. Минув майже рік, і ми поцікавились, де зараз родина і як живуть.

— В Німеччину нам допомогли тоді виїхати, до людей попросились в авто, вони нас відвезли в Баварію, — поділилась Вікторія Козидуб. — Ми жили у незнайомих людей. Господар нам купив продукти, бо не було що і за що купити їсти. Я з малою дитиною, а чоловік в цей час був в полоні...

У Німеччині проживав татів брат Вікторії — разом зі своєю сім'єю. Невдовзі з дядьком знайшлись і переїхали до нього в інше місто.

— Він давно в Німеччині проживає, але ми не дуже спілкувались до цього, — поділилась Віка. — Бабуся просила, щоб він мене знайшов і забрав. Спочатку ми жили у них. Потім знайшли житло.

Віку із дитиною оформили як біженку, вони отримували пільги на соцдопомогу. Там можливо прожити на ці гроші, каже жінка. Вони із донькою не розкошували, а піти працювати Віка не могла — за німецькими законами вона мала право віддати малу Іванну в садочок після 3 років. А доньці, коли виїхали, і двох не було.

Не знала про долю батьків і чоловіка

— Коли ми виїхали з Маріуполя, донька дуже боялась води, хоча до цього обожнювала плюскатись. І панічно боялась чоловіків, — поділилась Вікторія. — Потихеньку малеча адаптувалась, нормально пішла в душ. А от з

чоловіками була проблема — навіть до дядька, свого дідуся, боялась йти. Хоча вони дуже з добром до неї ставились. Дідусь близько місяця з нею контакт наводив...

Зв'язку з рідними, що залишились в Україні, не було. Віка постійно жила на заспокійливих препаратах. Їй потрібно було зберегти здоровий глузд.

— Про свою маму, яка залишилась в Маріуполі, я нічого не знала, — пригадує Вікторія. — Потім вона знайшлась. Вона була під заводом «Азовсталь» — перевезли на правий берег. Це поки не було прямого влучання і дім загорівся... Тоді її перевезли до на лівий берег до сестри. Там будинок більш-менш вцілів. За літо його підлатали, зараз там і живе. А за долю тата досі не знаємо нічого. Його бачили востаннє 28 лютого 2022 року. Більше нічого про нього не знаємо.

Вдалось дещо дізнатись і про чоловіка. Що він живий, але тоді ні слова Саша не казав, що отримав серйозні поранення. Потім на певний час зв'язок з чоловіком припинився. «Зник» і чоловік сестри, який також був в «Азовсталі».

— Я тоді дзвонила, кому могла, дізналась, що чоловік отримав поранення, — Вікторія на кілька секунд зупинила розмову, ніби збиралась з силами. — Їхня позиція була на заводі, і був приліт. Осколками побито всього. Лікарі думали, що він не виживе. Як мені було тяжко морально — це словами не передати. Я не знала, де мама і Саша.

Віка вперто шукала рідних за допомогою сайтів і номерів телефонів. 16 травня довідалась у частині, де служив чоловік, що він тяжко поранений, і з іншими бійцями здався за наказом у полон. Через два дні жінці повідомили, що її чоловік зник безвісти...

Думала, чоловік залишився без ніг

— Мої пошуки по різних сайтах, в т.ч. і російським, дали результати — я знайшла його на відео з полону, — пригадує Вікторія. — На нього й дивитись було боляче... Але показували лише його верхню частину. Я тоді думала, він без ніг залишився.

29 червня відбувся перший обмін полонених. Україні повернули тяжко поранених бійців, до їхнього числа увійшов і Олександр. Його спочатку доправили до мед закладу Запоріжжя. Дізнавшись про це, Вікторія, зібравши необхідні речі свої та доньки, виїхала в Україну. Коли дістались Запоріжжя, з'ясувалось, що Сашу перевозять до Дніпра. Там зробили операцію, і Віка досі пам'ятає професіоналів-медиків, які роблять диво із хворими. Окрім того, у них ще у Людність з великої букви. Після лікування у Дніпрі, Олександра направили до столичної лікарні, а звідти до Феофанії. Пересаджена шкіра на нозі гнила, знову довелось лягати на операційний стіл. Весь цей час Віка з донькою були біля Саші — їм навіть довелось звертатись до столичних журналістів, з такою купою несправедливості тоді довелось зіткнутись. Саме журналісти допомогли і посприяли виїзду родини із Сашою на подальше лікування і реабілітацію за кордон. Невдовзі всі троє вже були у Німеччині. І там поранений військовий вже пережив 3 операції, а зараз на реабілітації.

— Щодо полону і свого перебування там, Саша не надто багатослівний, — поділилась Вікторія. — Як запитувала, як до вас ставились, відповідав, мовляв, а як до нас могли ставитись — ми ж військовополонені. Давали у день половину одноразового стаканчика харчів. Що спочатку його повезли до Новоазовська, а це ж його село, він вже вдруге під окупацією. От там ніби свої, а було найтяжче. Боявся, що вб'ють. Бо він для них «предатель» — не захотів жити під окупацією, пішов воювати на боці України. Морально тиснули, мовляв, зараз застрелимо. І фізично... Потім перевезли до лікарні Донецька — там було легше. Лікарі непогані. Там залишились ті, хто категорично не захотів залишати свої будинки, майно і переїжджати. Живуть за принципом — так, нам не подобається ця влада, але ми обрали лишитись у своєму домі.

І в лікарні Німеччини Сашкові довелось пережити напад. Після першої операції на нього напав чоловік, порвав речі, завдав ударів. Сашко не міг захистити себе, бо був знесилений. Тоді викликали на місце поліцію, — досі ані з постраждалим, ані з його родиною ніхто не зв'язався.

У Дніпрі страх більший, ніж в Маріуполі

— Після трьох операцій з кінця листопада 2022-го ми вже всі разом, — поділилась Вікторія. — Зараз Саша їздить на реабілітацію в Німеччині. Від

закладів санаторного типу відмовляється, аби не розлучатись з нами. Мав спеціальний апарат на нозі, і його буквально по новому вчили ходити.

Коли реабілітація завершиться, родина планує повернутись в Україну. В якому місті надалі житимуть — поки не визначились. Спочатку думали облаштуватись ближче до Дніпра, але, побувши там кілька днів, зрозуміли, що зараз це невідповідний варіант для них. Літає, гудить і гепає так, що в Маріуполі в найскладніші часи було не так страшно, каже Віка. Щойно вони з дитиною почули гул літака, одразу кинулись на землю, а мама накрила собою дитину, що буквально затерпла від жаху.

Чи зможе чоловік за станом здоров'я воювати далі — навряд. Та й не надто він рветься, хоч і неабиякий патріот України. Каже, надто багато довелося пережити несправедливості. А ще — досі згадує кожного хлопчину, якому не вдалося вийти живим зі стін «Азовсталі»...

— Йому образливо, що нагороджували і медалі давали поварам тощо, а тих, хто реально воював — забули, — каже Віка. — Згадує все — психологічно тяжко. Знаєте, ми коли були в Києві на лікуванні, приїхали на Хрещатик — Саша фанат «Динамо-Київ» і мріяв побувати на їхньому матчі. Вийшли на Хрещатику — а тут біг-борд, мовляв, збираємо допомогу азовцям. То де ж та допомога? Де підтримка... Йому аж погано стало. Дивиться навколо — сидять

здорові мужики, пиво п'ють. Так, психолог, яка працювала з Сашею, йому сказала, що його «гложет несправедливість»...

Дворіччя доньки Іванни святкували у Німеччині. Мала отримала у подарунок найпатріотичніший торт в жовто-синіх кольорах. Вона щибече і щаслива, бо поруч не стріляють і є тато з мамою. Попри паніку дівчинки щодо чоловіків, стосовно Сашка вона розвіялась, щойно мала побачила свого бородатого татуса, кинулась йому на шию. Дівчатко без проблем співає «Червону калину» та танцює під українську музику. І ніби все добре, але принаймні у старший членів родини залишилась поки нездійснення мрія — повернутись в рідну Україну, яка переможе у цій клятій війні...

<https://te.20minut.ua/lyudi/donechka-boyalas-vodi-i-panichno--cholvikiv-a-do-tata-yakiy-povernuvs-11771128.html>